

POROČILO

Letno srečanje koordinatorjev slovenskih ekošol Brdo pri Kranju, 5. in 6. 10. 2010

Letošnjega letnega srečanja koordinatorjev slovenskih ekošol, ki je bilo 5. in 6. oktobra na Brdu pri Kranju, se je udeležilo okoli 350 predstavnikov osnovnih in srednjih šol ter vrtcev iz vse Slovenije.

Udeležence je v imenu Nacionalne koordinacije programa Ekošola kot način življenja pozdravil Dane Katalinič, koordinator za vrtce in član nacionalne koordinacije, ki je dejal: »Ne more nam biti vseeno, kakšna je naša stopnja ekološke ozaveščenosti, ker so odrasli in družba vedenjski vzorec otrokom, učencem in mladostnikom. S tem ne želimo trditi, da gre za nemoč vzgoje in vzgojnih metod, ampak gre za namen opredelitve filozofije življenja današnjega človeka, ki razmišlja in funkcionira na paradigmi » zdaj in tu ». Torej rešiti problem takoj na tem mestu za to generacijo, za mene, mojo družino in prijatelje. Redki so posamezniki, ki dosegajo ekološko zavest indijanskega poglavarja, ki piše pismo bodočim generacijam, ki gleda prihodnost in se obrača k prihodnosti. Ekošola s koordinatorji želi z dejanji pisati pismo bodočim generacijam, gleda v prihodnost in se obrača k prihodnosti«. Okoljski minister dr. Roko Žarnić pa je udeležencem spregovoril o pomembni vlogi ekošole v okviru programa ZN z naslovom Vzgoja in izobraževanje za trajnostni razvoj. Med drugim je dejal: »Slovenske ekošole s svojim delovanjem prenašajo pomembne vrednote v naši družbi in pomagajo vzgojiti človeka, ki bo s svojim znanjem in modro presojo smiselno vzpostavil čim bolj uravnotežen odnos do narave.«

V dopoldanskem delu srečanja so nato sledila štiri vabljen predavanja (glej priponke), in sicer:

Vzpostavljanje trajnostnih regij z učilnico v naravi in nove priložnosti ekošole –

ddr. Ana Vovk Korže (Univerza v Mariboru),

Podnebne spremembe in ekošola za trajnostni razvoj – dr. Dušan Plut (Filozofsk fakulteta Ljubljana),

Refleksija trajnostnega razvoja v pojmovanju vzgoje in izobraževanja za trajnost v interakciji z ekošolo - prof. dr. sc. Vinka Uzelac, Rijeka,

Otroci kot največje žrtve revščine? – Anita Ogulin, ZPMS Ljubljana – Moste - Polje

Pred odmorom je Dane Katalinič predstavil še kriterije in splošne usmeritve ekošole za šolsko leto 2010/11.

Kako »dihajo« slovenske ekošole?

Po odmoru je sledila predstavitev delovanja slovenskih ekošol, ki so v projekt vključene več let ali pa na začetku svojega delovanja. V vseh ekošolah so namreč v lanskem šolskem letu izvedli več kot 2000 projektov. 12 ekokoordinatorjev je predstavilo celovito delovanje njihove ekošole in izkušnje, ki jih imajo z delovanjem v okviru mednarodnega programa Ecoschools, v katerega je v Sloveniji vključenih 628 vzgojno-izobraževalnih zavodov. Med njimi se je predstavila tudi Osnovna šola Notranjskega odreda iz Cerknice, ki so poleg OŠ Bakovci prva šola v naši državi, katera je že od vsega začetka (14 let) vključena v program ekošole. Philips Slovenija jim bo kot nagrado za dolgoletno in uspešno delo prenovil razsvetljavo v posameznih učilnicah in namestil varčne sijalke v vrednosti 4000 evrov.

Svoje delovanje v ekošoli so najprej predstavili koordinatorji iz srednjih in osnovnih šol:

Gimnazija Jurija Vege kot ekošola – Tanja Pirih, Gimnazija Idrija

Šola, kjer je cool biti eko – Dijana Grgurić Vidic, Gimnazija Kočevje

Kako je rasla naša EKO šola - Mateja Trampuž, OŠ Zadobrova

Skozi prvo desetletje ekošole – Polona Mežnar, OŠ Marije Vere Kamnik

Če ne sedaj, kdaj? Če ne mi, kdo? – Brigita Vrenko Hribar, OŠ notranjskega odreda Cerknica

Sledile so predstavitve vrtcev:

Energetsko varčen vrtec Manka Golarja Gornja Radgona – Breda Forjanič, Vrtec Manka Golarja

Pomoč slovenski šoli v Indiji – Nina Mikolič, Vrtec Mojca

Kaj lahko storimo za lepše okolje? – Branka Šamec, Vrtec Pobrežje Maribor

Poskusi s snegom in vodo – Katja Rakovnik, Vrtec Pobrežje

Ekodnevnik – Katarina Rozmarič, Vrtec Murska Sobota

Kakovostno timsko načrtovanje in evalviranje – Mateja Funkl, Vrtec Galjevica

Integracija programa Ekošola z ostalimi programi in akcijami – Rosanda Leden, Frančiška Jugovič, Vrtec Vodmat

Od Kekca do Afrike

Drugi dan srečanja ekokoordinatorjev (6. 10.) so učitelji in mentorji predstavili 24 projektov s področja zgodnjega naravoslovja (za vrtce), učinkovite rabe energije v šoli, revščine, ravnanja z odpadki v šolah in podobno. Pred tem pa so vsi udeleženci prisluhnili še dvema predstavitvama, in sicer

Ekohiša – Po Kekčevih stopinjah do znanja - Milena Pollak, Viki Grošelj

Ptičji svet okrog nas – Dane Katalinič.

Po teh uvodnih predstavitvah so se udeleženci razdelili v dve skupini. V eni so bili predstavniki vrtcev, v drugi pa OŠ in SŠ.

Udeleženci iz vrtcev so v okviru projekta Zgodnje naravoslovje poslušali in gledali predstavitve naslednjih projektov:

Drevesa okrog nas – Pavel Urbanc, vrtec Pedenjped

Narava, vsak mesec drugačna – Dragica Lužar, OŠ Senovo – vrtec

Naš snežak – Lidija Jerše, Vrtec Kočevje

Ptice na našem igriču – Romana Obranovič, Vrtec Kočevje **Moja čebelja pravljica** – Sandra Deumič, OŠ Log – Dragomer

Narava v različnih okoljih skozi letne čase – Tjaša Hauptman, vrtec Litija

Kaj se skriva v zelenem nahrbtniku? – Violeta Kirbiš, Rebeka Kukolj, OŠ Miklavž na Dravskem Polju, Vrtec Vrtiljak

Travniške cvetice – Katja Kotnjek, Vrtec Lendava

Doživljanje narave v različnih okoljih skozi letne čase – Mateja Grašič, OŠ Marije Vere Kamnik

Bolj zdravi – bolj veseli – Angeli Močnik, VVZ Antona Medveda Kamnik

Čarobno jabolko – Lidija Mali, VVZ Antona Medveda Kamnik

Lisjakova struga skozi letne čase – Martina Fekonja, Vrtec Manka Golarja Gornja Radgona

Potok Suhi Črnc – Petra Cigan, OŠ Franceta Prešerna Črenšovci, Vrtec

Izdelava saditvene posode iz odpadne tetrapak embalaže - Mojca Buzeti, Borut Anželj, Vrtec Murska Sobota

Predstavniki osnovnih in srednjih šol pa so v drugi dvorani spremljali projekte URE in OVE v šoli, Revščina in Odpadki, in sicer:

Izklopi stikalo – možnosti za vključitev nadarjenih učencev – Boštjan Ketiš, OŠ Bratov Letonja Šmartno ob Paki

URE v gimnaziji – Tanja Pirih, Gimnazija Idrija

Flick the Switch na naši šoli – Mateja Trampuš, OŠ Zadobrova

Ugašanje luči v učilnici – Urška Božič, OŠ Marije Vere Kamnik

Pilotni projekt Energija – Mitja Bončina, Gimnazija Kočevje

Z ločenim zbiranjem odpadkov do trikrat nižjih stroškov – Tomaž Pajnič, OŠ Preserje pri Radomljah

Revščina v svetu in pri nas – Tudi jaz lahko pomagam – Nataša Bergant, OŠ Domžale in PŠ Ihan

Bojevniki za otroški smeh – Maja Klančič, Nadja Seražin, Srednja zdravstvena šola Ljubljana

Dobrodelnost v praksi – Manica Marolt, OŠ Zadobrova

Tudi jaz lahko pomagam – Lili Vavžik, OŠ Grm, Novo mesto

Semena življenja – Robin Dewa, GCAP akcije v Sloveniji

Varčujno in pomagajmo...

Učinkovita raba energije ima v slovenskih ekošolah še poseben pomen. V okviru Nacionalne koordinacije programa smo namreč že lani pozvali vse ekošole k varčevanju z energijo, saj prav vsaka šola brez dodatnih investicij lahko na leto prihrani od 10 do 15 odstotkov denarja. V skladu z Letnim delovnim načrtom (LDN) bodo v tem šolskem letu projekt izvajali prav v vseh slovenskih ekošolah, saj želimo biti na tem področju zgled vsem drugim šolam in javnim institucijam v Sloveniji. Šole, ki bodo na tem področju še posebno uspešne in bodo privarčevale največ energije, bodo za njihov trud še posebej nagrajene. Philips Slovenija bo namreč v treh najbolj uspešnih šolah poskrbel za zamenjavo elektro instalacij v posameznih učilnicah in namestitvijo varčnih sijalk v skupni vrednosti 10.000 evrov. Gen energija pa bo v okviru njihovega projekta Energetsko varčna šola in posebnega nagradnega sklada spodbujal učence k izdelavi raziskovalnih nalog s tega področja, šolam, ki bodo privarčevale največ energije, pa bo prispeval denarne nagrade.

Za najmlajše otroke v vrtcih je še posebno pomemben projekt Zgodnje naravoslovje, saj so po besedah Daneta Kataliniča, koordinatorja za vrtce, prav prva otrokova doživetja v naravnem okolju temeljni usmerjevalec v njegovem nadaljnjem duhovnem in predstavitvenem svetu. V okviru te dejavnosti bo svoje delo predstavilo 14 vrtcev iz vse Slovenije.

Glede na to, da revščina sodi med ključne teme vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj, na slovenskih ekošolah posebno pozornost posvečajo tudi revščini. Poleg predstavitve posameznih projektov smo z Zvezo prijateljev mladine (ZPM) Ljubljana Moste-Polje na današnji konferenci podpisali Listino o sodelovanju, s katero bo ZPM slovenskim ekošolarjem, ki so se znašli v breznu revščine in pomanjkanja omogočila brezplačno letovanje, izlete tabore in druge aktivnosti, slovenski ekošolarji pa bodo kot svoj prispevek k odpravi revščine izdelovali najrazličnejše spominke za njihove donatorje.

74 novih zelenih zastav

Drugi dan srečanja je potekala tudi podelitev zelenih zastav tistim šolam, ki so letos prvič prejele zeleno zastavo. Teh šol je bilo 74, zastave pa jim je izročila državna sekretarka na Ministrstvu za šolstvo Alenka Kovšca. Poleg zelene zastave in certifikata so vsi prejemniki zelenih zastav prejeli tudi bele orhideje, ki jih je doniralo podjetje Ocean Orchids iz Dobrovnika v Prekmurju.

Zaključki

Vzgojno – izobraževalni vidik okoljske vzgoje se kaže kot vzgojno –izobraževalno delovanje, ki je usmerjeno v uresničevanje vzgojno – izobraževalnih namenov in doseganja ciljev, povezanih z razvijanjem in oblikovanjem človekovega odnosa do narave, do družbe in do samega sebe.

Trajnostni razvoj omogoča zadovoljevanje potreb današnjih generacij, ne da bi omejeval možnosti prihodnjih pri vsaj enako uspešnem zadovoljevanju njihovih potreb.

Osnovni namen vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj je razvijati in krepiti sposobnost posameznikov, skupin, skupnosti in organizacij za sprejemanje ocen in odločitev v prid trajnostnega razvoja.

Vsebine iz ekoremediacij so vključene v učnih načrtih od vrtca do fakultetne stopnje.

Okoljska vzgoja pojmovana širše – kot vzgoja in izobraževanje za trajnostni razvoj, pridobiva tudi v mednarodnem merilu vse pomembnejše mesto v učnem programu na vseh stopnjah šolanja.

Osnovna ideja trajnostnega razvoja je odkrivanje novih idej in znanj. Gre za pojmovanje vseživljenjskega učenja za trajnostni razvoj, ki resnično pričakuje tudi vključevanje združenj in organizacij, ki imajo veliko znanja in izkušenj o skupnosti in okolju, ki mu pripadajo. V ta segment sodi EKOŠOLA.

Na splošno gre za spreminjanje vsakdanjega vzgojno – izobraževalnega dela, ki zahteva spremembe posameznikov, spremembe v procesu učenja in učenja, kurikularne spremembe, spremembe v izobraževanju učiteljev in drugih udeležencev v šoli, spremembe pri vlogi zunanjih dejavnikov in lokalne skupnosti vključujoč EKOŠOLO.

Namen vsega tega bo izpolnjen, če bo omenjeno prispevalo k doseganju nakazanega širšega cilja vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj.

EKOŠOLA s svojim programskim delovanjem v okolju je ena od temeljnih stolpnic trajnostnega razvoja.

Pripravil:
Franci Dovč
Dane Katalinič